

8e Pièce
INDO-CHINOIS

652

TỔ-TIÊN

CÁCH NÀO
CHO PHẢI ĐẠO

H. C. Cadman

per J. Van Hine

Giá
1 xu

DEPOT LEGAL
INDOCHINE

Nhà-in Hội Tin-Lành Đông-Pháp
Voie N° 85, Hà-nội

Indoch.

652

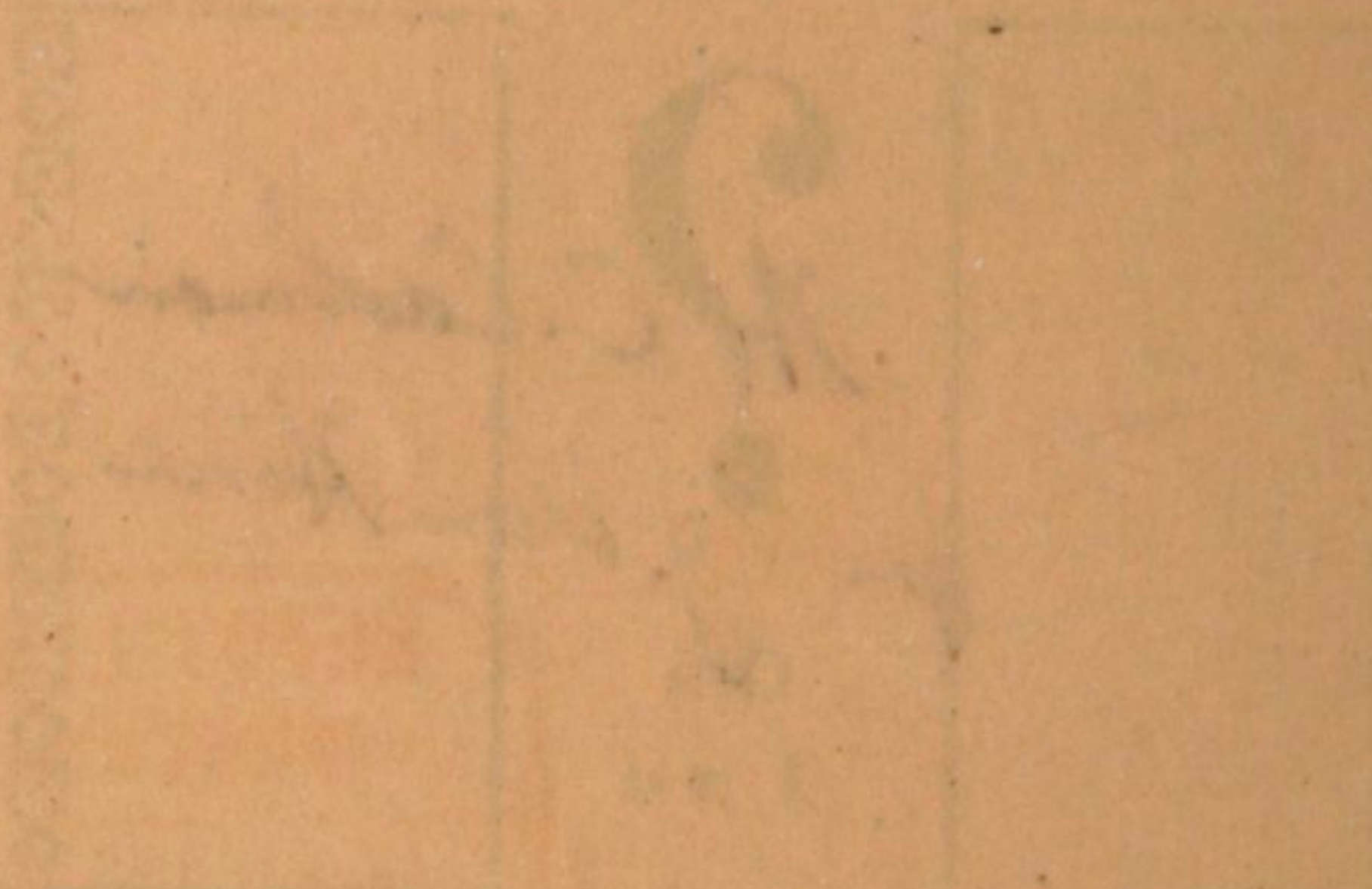
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP. HCM

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP. HCM

THIẾT-Ô-TIÊN

CÁCH NAO

HO PHAI BAO

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP. HCM

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP. HCM

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
Nº 9407

KÍNH TỔ-TIÊN CÁCH NÀO CHO PHẢI ĐẠO ?

TỤC nước ta lấy sự kính tổ-tiên làm trọng, ấy là một tục rất tốt. Tục ấy lưu-truyền từ mấy ngàn năm nay, đã lâu đời lắm, cho nên cũng có sự sai-lầm. Một tục tốt mà có sự sai-lầm, thì e rồi hóa ra xấu, tưởng cũng nên bàn qua cho rõ nghĩa và mong rằng sửa-đổi lại cho rất tốt, ấy chẳng phải là việc không cần-cấp vậy.

Chữ tổ-tiên chỉ về các đời trước ta, từ cha mẹ trở lên, mà đều đã qua đời rồi. Trong các

đời ấy, đối với ta thì cha mẹ là thân hơn hết, nên đây chỉ nói về cha mẹ, cũng đủ bao-quát nghĩa chữ tổ-tiên.

Người ta ai cũng phải nhờ có cha sanh mẹ dưỡng, ba năm bú mớm, chín chữ cù-lao, công-ơn như trời như biển, khó mà báo-đáp cho phu được. Muốn báo-đáp lấy một phần trong muôn phần, thì kẻ làm con chỉ phải lo cho hết bốn-phận mình đối với cha mẹ mà thôi.

Bốn-phận làm con

Bốn-phận ở những gì ?

Một là ở lúc cha mẹ còn sống, mình phải lấy lễ mà hầu việc cha mẹ. Vả, cha mẹ còn khoẻ-

mạnh, thật là một sự vui-mừng rất lớn cho con cái. Cho nên đối với cha mẹ, không những biết yêu, mà phải hay nuôi, không những hay nuôi, mà phải biết kính. Không phải quì-lạy cha mẹ mới gọi là kính đâu; nghĩa là hay vâng lời, hay hòa-nhan-sắc, hay giữ-gìn mình, không để cho nhục mình mà nhục đến cha mẹ. Đó là bổn-phận của con đối với cha mẹ trong lúc người còn sống.

Hai là ở lúc cha mẹ qua đời, mình phải lấy lễ mà tổng-táng cha mẹ. Phàm những đồ quan-quách khâm-liệm, tốt hay xấu nhiều hay ít, phải tùy theo nhà mình nghèo hay giàu, không

nên làm quá sức mình mà trái với lời thánh-nhơn đã dạy ; vì đức Khổng-tử có nói rằng : «Việc tang, mà làm linh-dinh quá, thà thương-xót là hơn.» Khi cha mẹ qua đời rồi, phải để tang theo-lễ ; phạm sự gì cha mẹ muốn làm mà làm chưa được, thì mình làm nốt cho thành ; phạm những lời hay nết tốt của cha mẹ, mình phải trọn đời noi-giữ. Đó là bổn-phận của con đối với cha mẹ trong lúc người đã chết.

Kẻ làm con nếu hay giữ được các điều bổn-phận đã nói trên đó, thì dầu chưa đủ đền được công-ơn cha mẹ, song cũng là xứng-đáng với đạo làm con vậy. Cái

nghĩa chữ «hiếu», chẳng qua như vậy mà thôi.

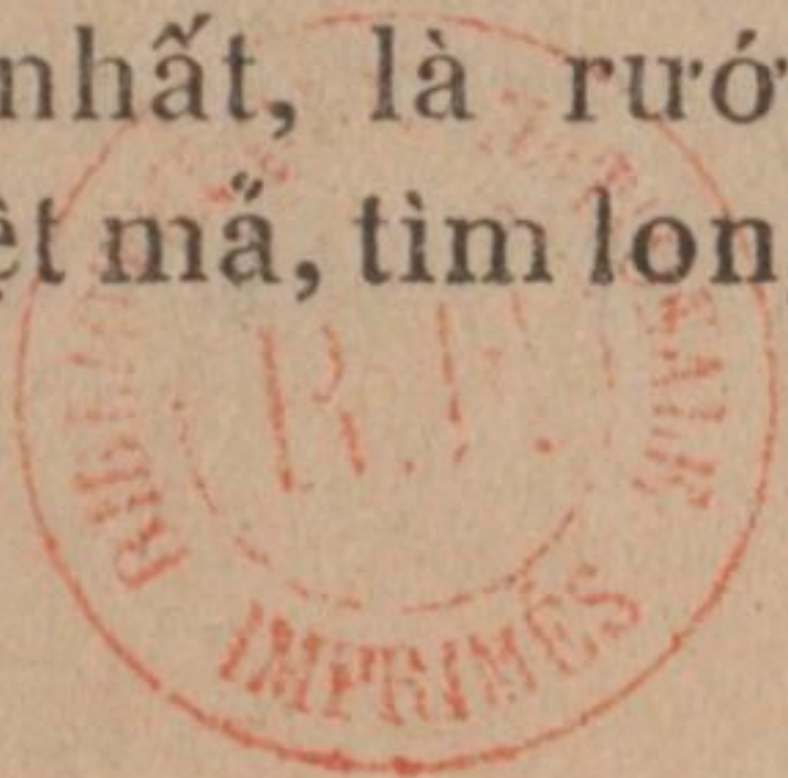
Trong năm đấng-thường, cha con làm đầu ; đầu đạo nào cũng phải lấy làm trọng. Mười điều-răn của Đức Chúa Trời, điều thứ năm nói rằng : «Phải hiếu-kính cha mẹ người» ; cho đến các thánh-hiền đời xưa, như ông Khổng, ông Mạnh, cũng đều dạy như vậy cả. Các điều bốn-phận trên kia đã giải, tức là cắt nghĩa chữ «hiếu-kính» đó.

Tệ-tục của đời nay

Than ôi ! Đạo Chúa soi-sáng như mặt trời, lời thánh-hiền còn truyền trong sách-vở, thế

mà lòng người mò-tối, thói đòi đen-bạc, thật khá thương thay ! Đời nay có nhiều người đối với cha mẹ, chẳng hết bòn-phận chút nào. Lúc cha mẹ còn sống, thì không biết yêu, chẳng biết kính, thậm-chí có kẻ bỏ mà không nuôi; chẳng hòa nhan-sắc, chẳng vâng lời, thậm-chí có kẻ coi như đầy-tớ. Hầu-hạ vợ con, nhọc-nhắn chẳng quản, mà có đổ-dấn cha mẹ một chút, đã vênh mặt kẻ ơn; lay dạ thiên-hạ, hỏ-nhuốc đến điều, mà cha mẹ có động đến một chút, đã ngánh cổ cãi lại. Ôi ! Những kẻ làm con như vậy, thật là trái đạo lắm, thân sau ai chịu tội trời ấy cho ?

Vậy mà đến lúc cha mẹ qua đời, lại còn làm những sự giả-dối. Giết trâu giết bò, làm bàn làm cỗ, cúng-tế luôn ngày, mà cha mẹ có ăn miếng nào đâu? Tục-ngữ rằng: « Sống, một miếng chẳng cho ăn, chết làm văn tế ruồi », thật phải lắm. Những trâu bò cỗ bàn ấy cũng lại chẳng qua họ-hàng bạn-hữu xúm lại mà ăn, chề chén say-sưa, nói cười hỉ-hả, việc hiếu mà như thế, nghĩ còn có lẽ-nghĩa gì! Lại thêm đốt vàng mã, minh-khi, ngày tuần ngày tự, làm tiểu làm chay, đều là những sự tốn tiền mà không ích chi cả. Một điều rất tệ nhất, là rước thầy địa, coi huyết mả, tìm long

điềm huyết, mong cho con cháu phát phú phát quý. Vì thế mà có kẻ đem xương cha mẹ ông bà nay đặt chỗ này, mai đặt chỗ khác, đào lên bới xuống, cả đời nằm không yên; cũng có kẻ hơn việc mồ-mả mà sanh ra kiện-tụng. Ôi! Cái hiếu của phần nhiều người đời nay là thế đó, nghĩ có trái ngược không?

Lúc chôn-cất cha mẹ xong, thì đặt bàn-thờ, lên mộc-chủ, sớm hôm hương khói, nguyên rằm cúng-cấp, mãi đến ba năm mãn tang, thì bỏ hết các sự thuộc về tang-nghi mà thờ như tổ-tiên. Nghĩa là đến ngày giỗ, chạp, tết-nhất thì có cúng-bái; hoặc trong nhà có sự khánh-hạ,

thì phải kính-cáo, vân vân. Tục ấy ta coi là một luật phải theo, nhưng so với đạo Chúa, thì trái lắm. Vì Đức Chúa Trời có phán rằng: «Người chớ thờ-lạy thần nào ngoài Ta.» Cho nên ta chỉ nên thờ-lạy một mình Chúa mà thôi; dầu tổ-tiên đối với ta là rất thân rất tôn, song đối với Chúa cũng chẳng qua là hàng con cái, thì ta không nên lấy cái lễ thờ Đức Chúa Trời mà thờ tổ-tiên ta vậy.

Nói về sự cúng-tế, thì thật chẳng có nghĩa gì. Nếu bảo rằng vì tổ-tiên đói khát mà cúng, thế thì mỗi năm chỉ cúng một vài lần, còn những ngày không cúng, tổ-tiên ăn vào đâu?

Huống chi chưa ai từng thấy có tổ-tiên nào về ăn hết! Nếu bảo rằng sự cúng-tế là để tỏ lòng tưởng nhớ tổ-tiên, thế thì có thiếu chi cách kỉ-niệm khác hay hơn mà không làm, lại đi mượn cỗ xôi đĩa thịt là vật rất tầm-thường mà làm kỉ-niệm? Rút lại chẳng qua vào bụng người sống mà thôi, nào có quan-hệ gì đến tổ-tiên? Đó chỉ là một sự sai-lầm mà xưa nay ta đã quen đi, nên bây giờ dầu có nhiều người biết là sai mà chưa có thể bỏ được. Thật ra thì sự kính tổ-tiên chẳng phải ở sự cúng tế.

Sự cúng-tế chẳng những là không đủ tỏ lòng tưởng-nhớ tổ-tiên, mà lại trái điều-răn Đức

Chúa Trời, ấy là phạm tội
nghịch cùng Chúa. Sau này Đạo
Tin-Lành lan khắp nước ta, thì
tục ấy chắc phải tiêu-diệt vậy.

Thề nào mới trọn đạo hiếu

Có kẻ hỏi : Cúng-tế đã không
có ý-nghĩa, thờ-lạy tổ-tiên lại
phạm tội cùng Đức Chúa Trời,
thế thì tục ấy nên bỏ đi là phải
rồi. Nhưng nghĩ : Sách có chữ
«Nhơn bản hồ tổ», có lẽ đâu ta
lại hóa ra căm-thú mà quên cả
gốc cây nguồn nước hay sao?
Nay nếu không đặt bàn-thờ,
không dùng mộc-chủ, thì đối
với tổ-tiên, ta nên làm cách nào
để tỏ lòng tưởng-nhớ?

Xin trả lời rằng: Sự cúng-tế thờ-lạy tổ-tiên thì nên bỏ, song tổ-tiên thì bao giờ cũng phải tưởng-nhớ. Người mà đến quên tổ-tiên đi, thì còn kể là người được sao? Vậy có mấy cách để tỏ lòng tưởng-nhớ tổ-tiên như sau này :

Một là chụp ảnh hoặc vẽ chon-dung cha mẹ ông bà, sau khi người quá đời rồi, thì treo ra giữa nhà, để cho con cháu lúc vào ra đều nhìn thấy mà tưởng đến.

Hai là tu gia-phổ, chép thế-thứ và ngày sanh ngày tốt cho kĩ-càng; trong tổ-tiên có vị nào có công với nước-nhà xã-hội, hoặc có tài nghề gì, đức-tánh gì

đủ làm gương cho con cháu, thì nên chép lại làm bài hành-thuật của vị ấy mà để đời, cho người sau ghi-nhớ mà bắt-chước.

Ba là đặt ngày kỉ-niệm, nghĩa là lấy ngày sanh hoặc ngày tốt của một vị tổ-tiên nào mà đặt làm ngày kỉ-niệm của vị ấy. Đến ngày đó, sửa-soạn trong nhà, nhóm-họp con cháu, mời làng-xóm bạn-hữu đến, mở cuộc kỉ-niệm ; đặt một người đứng diễn-thuyết lịch-sử của vị tổ-tiên ấy, để mà khuyến-dạy con cháu họ-hàng.

Ba cách trên đó, tưởng rất là giản-tiện, nhà nào cũng có thể làm được ; vả lại không trái với tục cổ, rất hiệp với tình người,

thật là nên theo lắm ; hơn là qui lạy bức tranh và khúc gỗ, mà tổ-tiên thì chẳng thấy chút dấu-tích gì !

Chỉ nên thờ Chúa

Lại hỏi : Trên kia đã nói rằng chỉ nên thờ-lạy Đức Chúa Trời mà thôi ; vậy Đức Chúa Trời là ai mà phải kính Ngài hơn tổ-tiên mình ? Thưa : Đức Chúa Trời là Đấng Tạo-Hóa, dựng nên trời đất muôn vật, là Đấng Chơn-Thần có một không hai, Chúa-Tể của cả vũ-trụ, và là tổ-tiên đầu hết của loài người nữa. Khi loài người mới được Đức Chúa Trời dựng nên, vốn là thánh-sạch ; về sau phạm tội-

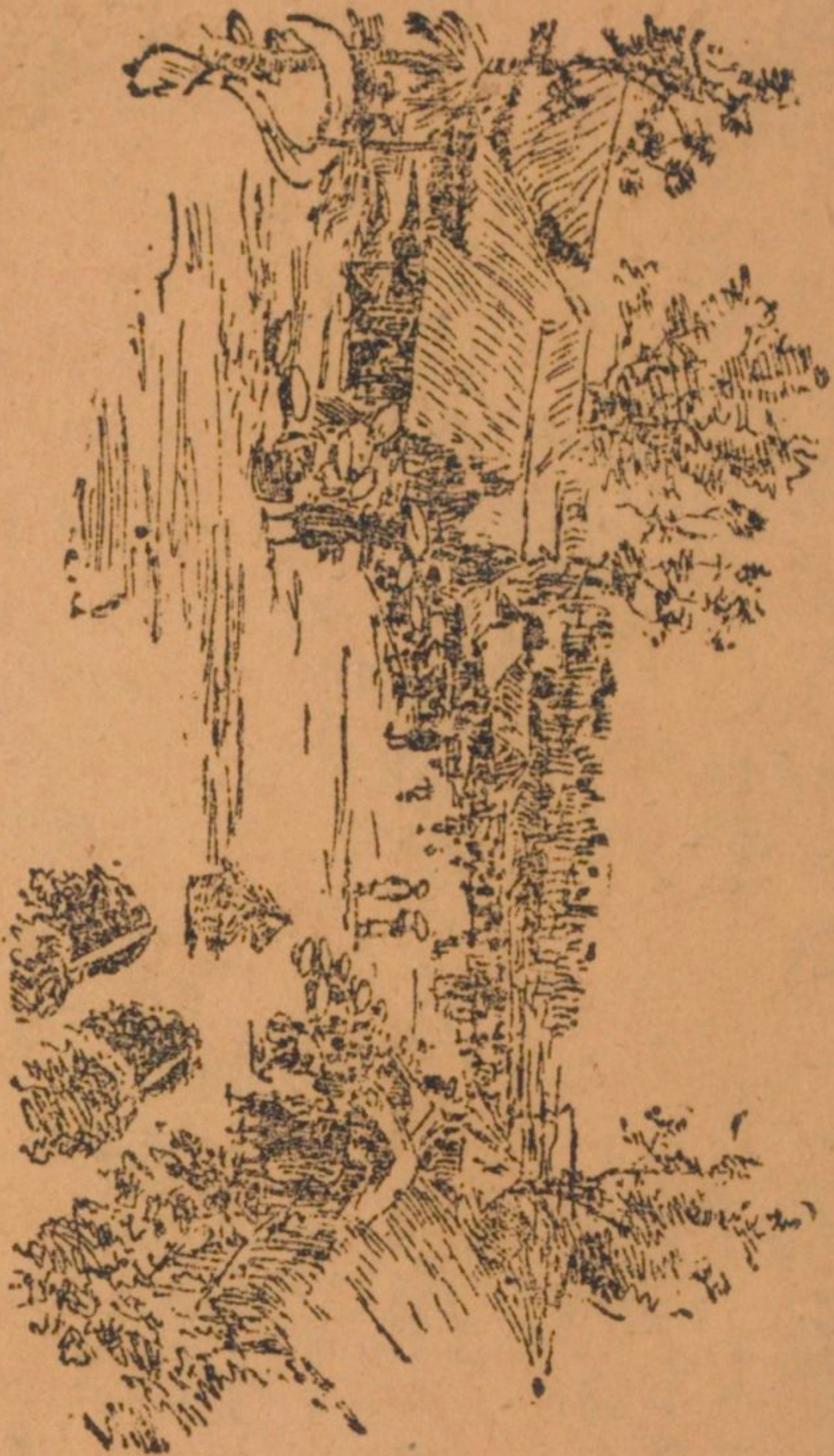
lỗi, nên cách Chúa một ngày một xa. Vì người ta cứ theo ý riêng mình mà thờ các thần khác, hoặc tổ-tiên mình, còn Đức Chúa Trời là Chúa duy-nhứt của mình, thì bỏ đi mà không thờ-phượng. Loài người phạm tội là thế, song Đức Chúa Trời hay yêu-thương, đã sai Con một của Ngài là Đức Chúa Jêsus-Christ xuống thế-gian chịu chết trên cây thập-tự, chuộc tội cho loài người, để ai tin đến Đức Chúa Jêsus-Christ thì được tha tội, được hòa-thuận với Đức Chúa Trời, và có Đức Thánh-Linh của Chúa ban cho để dạy mình biết sống làm người kính-mến Chúa, hiếu-thảo cha mẹ,

yêu-thương đồng-loại, trọn-
vẹn mọi điều; và khi qua đời
rồi, được lên thiên-đàng hưởng
phước vô-tận. Vậy, dám khuyên
các độc-giả ai đã hiểu đến nghĩa
này thì nên bỏ tục di-truyền.
bỏ ý-kiến riêng của mình mà
tin-cậy Đức Chúa Jêsus-Christ.
Thì mới có thể gọi là kính tồ-
tiên cách phải đạo được.

Xin mời các quý-vị đến Hội-Tin-
Lành nghe giảng đạo

n.
oi
g
en
ia
n.
a
t.

Chúng ta phải kính tổ-tiên cách nào cho phải đạo ?